

Landskap: Småland Upptecknat av: Sture Bäckström
 Härad: Konga Adress: Värendoche
 Socken: Tegnaby Berättat av: Carl Adam Johansson
 Uppteckningsår: 1948 Född år 1875 i Tegnaby

När den nya tiden kom till bygden.

Laga skifte sid 1	Paradsåden sid 7
inga oskiftade byar 1	Fall " 7
Bystämman sid 1	Husen färgade " 7
Byallmänning " 1	tegnan hem " 8
semensant för byn " 1	Torpställen " 8
Byhandlingar " 1	möblering " 8
Jordbruksförbättringar " 3	gardiner " 8
Rotfrukter sid. 3, 5	Papper " 8
Jordbruksredskap 3, 4	Kokspis " 8
Spammål för avskala " 4	Mat och dryck " 8
Jordbruksproduktionsomläggning sid 4	Skurför härskalas " 8
Djuruppfödning " 5	Stående bord " 8
Väkt följed. " 5	Töbart " 8
Ångar " 5	Nöjen " 9
Hemslöjil " 5	Midsommarsång " 9
Skväsning " 5	Midsommarsfiande " 9
Binävingar " 6	Gammallärare " 9
Indusstri " 6	
Emigration " 6	
Handel. " 7	

* Skriv endast på denna sida!

När den nya liden kom till bygden.

Laga skiftet började i Tegnaby 1872 och slutade 1877. Inga oskriftade byar finnas kvar, utan alla äro utlagda. Bystämma förekommer i Tegnaby by, och det är bestämt, att den skall hållas varje år den första maj. Fyra husmännningar finnas med bl. a. ett gemensamt gusdag och ett lertag. På platsen för lertaget är nu en för byn gemensam barla uppförd. I Tegnaby Tofte hålls bystämma på hösten. Ridsmanusens skyldighet är i Tegnaby by ett jämte 2 biträde ombesörja gemensamma slättningar och vägar samt andra gemensamma ärenden som t. ex. ombyggnaden av bastun för några år sedan. Här finns ett byarkiv med många handlingar i. För en tre-fyra år sedan bestämt

ACC. N:R M. 10768:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

des sju handlingarna skulle bindas in. Vid
fjerna världskrigets slut insamlades ett antal
gämpor och kottor, som lades i ett kuvert
och förseglades. Det bestämdes, att det inte
skulle få öppnas förrän efter ett bestämt antal
år. Det var och är en gammal tradition,
att de biträdande äldermännen skall vara
byskrinet från den gamle äldermannen till
den nye. En bykassa finns, och pengarna
äro insatta i Kronobergs läns sparbank. Jag
har för mig, att jag hört, att det funnits
ett bykass. Vid kallare till äldermans-
stämma går en bykass runt byn. Älder-
männen skickar ut den samma dag, som
stämman skall hållas, och den skall fort-
skaffas utan något uppehåll. Där var den
biträdes hos äldermannen redan kl. 10. 7
kassen är en spicka inskuren, vari

2

hallsen sätter. Inga föreningar har ersatt det gamla bylaget.

Jordbruksförbättringarna började efter 1900, men redan tidigare hade stenbrytningar börjat. Bramstapargårn torrlades i min fars tid, men bånderna här gjorde ingen nytta av den. Jordbruksförbättringarna började här av min far, häradssamaren Johan Petersson. Han började bryta sten och var den förste, som odlade rotfrukter. Han odlade fört morötter och redan ravar. När far levde fanns inga maskiner, utan allt sågs med handkraft. Jag var den förste, som köpte en slåttermaskin i byn. Det var s. a 1912. Jag hade lånat den av min bror i Växjö, som arrenderade Flavsberg. Sedan var den förste, som köpte slåttermaskin, här i byn Johannes Johansson i Kyrkebo, som arrenderade

slombemmanet. Sedan köpte vi undan för
undan.

I mitt föreläsning på Tegneholm
fanns ingen tröplog, som användes i min
barndom, men gamla träörter har jag hört
med, för det fanns inga andra sidor då. Jag
har också hört med trebill. Det användes
att mesnylla kom med, men har inte an-
vänts på de sista 45 åren. Då väjades fjäder-
harvarna kamma bit, och jag var den fjärste,
som köpte här. Jag köpte sen av Stenlund
i Växjö. Senom dessa nya redskap har
stora förbättringar skett, så att nu har
vänderna sålva spannmål, vilket de inte
kunde för. Färdberusproduktioner sm-
lades på så sätt, att mera mjölk produ-
cerades, och det skedde genom att man
upphörde att ha skar och skular och

genom att inte lägga på så många helvar
utan i stället ha fler kvar.

Vårt följden har ändrats, så att man
nu ser mera radsaker och även adlar
lin. Nu adlas också mer kläver, än vad
man gjorde i min barndom. Här i Tegnaby
var ej mycket med ängar. Det fanns väl
till flera gårdar, men de betas numera.
Ängarna upphörde vi att slå för omkring
20-25 år sedan. Här var tillä äng (väl som
ligger intill sjön) i förhållande till åkern.
Inga lövängar har funnits, utan lövet
till fjärren tvistades vid renar.

Ingen annan hemslöjd än spinning
och vävning för eget behov har förekom-
mit.

Spjutsning förekom ej i Tegnaby
men i Risinge i Hemmerjö. Där fanns en

ACC. N:R M. 10768:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

skivstationer. Inga linningar har jämförts, för gårdarna har varit så stora, att de föt till sin man. Ingen industri har funnits här.

För 40-50 år sedan för många från Tegnehö till Amerika. Orsaken var, att många ville ut och se sig om, slippa skissisen eller resa till bekväma och även för att få det bättre, men här har aldrig varit någon fattig bygd.

En stor förändring har under de sista 20-40 åren skett beträffande pengars värde. Klode man då en 20-25 kr., så hade man mycket pengar. En karpare, Iven Johan på Flagabund, skulle ha avläring in natura för beskning av färaris på Tegnehö (det beskade riset skulle användas till strå i källar.) Han

skulle ha en jät räg, när han behövde, för
att han harkade det. Han dog för 50-60 år
sedan.

Den första handelsboden var på Tre-
kanten. Handelsboden hette Anders Johansson
och kallades för Snis på Trekanten. Det var
för ungefär 50-60 år sedan.

I de gamla stugorna i Tegsnaby
är 1 rum på vardera gaveln, ibland 2 på
den ena och kök på mitten. Efter del-
ningen kom en ny typ till. Alla boing-
husen äro av trä. För hade de stikk-
tak, men sedan kom tegeltak. Det första
sterniltaket var trä på gården för 12-15
år sedan. De flesta stugorna i min
banden var rödfärgade med vita knutar.
Rode ny- och ombyggnad av innersten
har före kommit. Oraken därtill har

varit, att en del har bytt, att det var ekonomiskt fördelaktigt att bygga nytt, andra att bygga om.

Under Tegnaholm var 7 köpställen av vilka alla utom ett äro fränskilda, det började för 15-20 år sedan.

Möbleringen har ändrats efter råd. För rättade de sig efter råd, men så inte nu. Gardiner, tapeter och kakspis har de haft, så länge jag minns.

Maten har förbättrats, och kaffet har gått framåt. Sprit användes här fort förande ganska mycket. På busförhören var det vanligt med sittande bord med öl och kaffe till middagen och gröt, ost kaka och sötost till efterrätt. Nu förekommer mycket sällan sötost. I stället är det hårda, som ej

färdham för.

I min ungdom samlades vi för att
roa oss vid ett vägskäl eller på en lags,
men nu har de sina dansbanor. I min
ungdom restes en middagsmatsång i en
hage, som vi kallade byäng. Middags-
natten brukade vi få vara ute hela natten,
det fick vi inte annars. Vi brukade då
gå till kyrkan och dansa i en lövsmyckad
prämb. För var folk här mera tillsam-
mans än nu.

I Skogsby förs församling fanns fortfarande
gammalläsare, som höll mysktet på
det gamla och som gick till kyrkan
varje söndag.